

Nordby: Jeg agter at stemme for de Ændringsforslag, der er stillede af det konservative Mindretal og af Flertallet, men forinden nødes jeg til at modsige en Udtalelse af den højtærede Justitsminister. Han sagde, at det, der her var Tale om, var, at man fra Flertallets Side vilde benytte Loven paa en chikanøs Maade . . . Den højtærede Minister nikker. Det er altsaa rigtigt. Men jeg maa paa det bestemteste tilbagevise dette. Man vil benytte Loven, som den er, og yde Retfærdighed efter den. Det er det, vi vil opnaa ved vor Afstemning. Man vil ikke benytte Loven paa en chikanøs Maade, men saaledes er nu Loven, og Loven skal jo holdes, som et Medlem af den høje Regering har sagt. Det er netop det, jeg vil, og derfor vil jeg stemme for Ændringsforslagene.

Justitsministeren (Zahle): Det er et gammelt Ord, at Loven skal holdes, men der er et andet Ord, der siger, at det ikke kan hjælpe, at man holder paa sin Ret, indtil Verden gaar til Grunde. At benytte Loven til at skaffe Tiendenynderne Krigspriser efter en Krigskapitelstakst er ikke nogen god Brug af Loven, og jo mere konservativ man er, des mere skulde man ønske, at Loven bliver brugt paa en god Maade.

Nordby: Loven anvendes faktisk ikke paa anden Maade end den, der svarer til de praktiske Forhold. Der er ingen Tvivl om, at enhver, der skal yde efter Kapiteltakst — dertil hører jeg for øvrigt selv — meget vel har kunnet faa de Priser, som Kapitelstaksten fastsætter. Og jeg gaar videre og siger, at man har kunnet faa højere Priser. Byg har saaledes kostet 30 Kr., og den staar kun — jeg siger dog *kun* i denne Forbindelse — til en Pris af under 19 Kr. Der *kan* derfor være tjent 11 Kr. paa en Tønde Byg, naar man vil gaa til den virkelige Pris.

Justitsministeren (Zahle): Det faktiske Forhold i Landbruget har hidtil været det — det ved enhver —, at det store Landbrug har haft en fordelagtig Tid, men at det lille Landbrug har lidt meget under Krigsperioden, og det, man nu benytter Loven til, er til at tvinge de smaa Landbrugere til at betale til de store efter Krigspriser.

Ordføreren (Godskesen): Jeg vil blot sige til den højtærede Konseilspræsident og Justitsminister, at selv om Regeringen

ikke vidste, at der var Fejl i Beregningen af Kapitelstaksterne, saa var der aldeles intet i Vejen for, at Regeringen, hvis den ønskede at forbeholde sig Adgangen til at rette eventuelle Fejl, havde sørget for, at Arbejdet i Stiftsøvrighederne blev fremskyndet, saaledes at der, hvis der viste sig at være Fejl, kunde blive Tid til at faa dem rettet. Men for øvrigt vil jeg, for ikke at misforstaas, fremhæve, at efter min Mening vil Regeringen ikke være formelt beføjet til at suspendere eller ophæve den en Gang lovligt, af de rette Myndigheder fastsatte Kapitelstakst, fordi der kan paapeges en eller anden Fejl i den.

Knuth: Efter at den højtærede Konseilspræsident ved første Behandling havde begaaet en grov tendentiøs Overdrivelse, idet han beskyldte Landgildenyderne for at tage „Aagerrenter“, gjorde jeg ham privat opmærksom paa, at dette saa langt fra var Tilfældet, og den højtærede Konseilspræsident indrømmede mig, at han havde brugt forkerte Tal — han havde nemlig sagt, at Nyderne fik 20—30 pCt.; det staar i Rigsdagstidenden. Jeg havde derefter, oprigtig talt, ventet, at den højtærede Konseilspræsident, hvis han vilde være loyal og anses for loyal, havde rettet disse Tal. Men den højtærede Konseilspræsident har ikke fundet Anledning dertil, tværtimod har han yderligere i Dag talt om de ublu Afgifter og om, at Yderne blev trukket op af Nyderne. Dette giver mig Anledning til at minde den højtærede Konseilspræsident om den ikke smukke Taktik, han her har anvendt.

Justitsministeren (Zahle): Det ærede Medlem (Knuth) har ganske vist henvendt sig til mig angaaende det af ham her omtalte Udtryk. Men det ærede Medlem erindrere fejl med Hensyn til denne Samtales Forløb. Jeg sagde til det ærede Medlem, at det var jo umuligt at opgøre, hvor mange Procent en Nyder fik af sit Arvefæste, medmindre man kunde faa oplyst, hvor meget vedkommende havde givet for Retten til Arvefæsteafgiften. Naar man faar det at vide og saa ser, hvad Krigskapitelstaksterne nu er, saa kan man se, hvor meget vedkommende faar i Rente, og Renten vil sikkert stige meget højt og i enkelte Tilfælde, hvor den er højest, saa højt, som jeg har angivet.

Nordby: Den højtærede Konseilspræsident udtalte i sit Svar til mig, at det